

Соттардың, прокуратура, алдын-ала тергеу, анықтау сот сараптамасы органдарының қылмыстық, азаматтық істер жөніндегі және әкімшілік құқық бұзушылық істері туралы құжаттарды, заттай дәлелдемелерді алу, есепке алу, сақтау, беру және жою тәртібі туралы Нұсқаулық

Бұйрық Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасы 1998 жылғы 1 желтоқсан N 1043 Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі 1998 жылғы 12 қараша N 121 Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік Комитеті 1998 жылғы 8 желтоқсан N 73 Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 1998 жылғы 30 желтоқсанда тіркелді. Тіркеу N 658 Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі 1998 жылғы 22 желтоқсан N 598 Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі 2 желтоқсан N 429 Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі 1998 жылғы 28 желтоқсан N 111 Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 1998 жылғы 30 желтоқсан N 658 тіркелді

Қазақстан Республикасының аумағында бұрынғы КСРО-ның Прокуратурасы дайындап, бекіткен "Алдын ала тергеу, анықтау органдарының және соттардың қылмыстық істер бойынша заттай дәлелдемелерді, құндылықтар мен өзге де мүлікті алу, есепке алу, сақтау, беру және жою тәртібі туралы" Нұсқаулық осы уақытқа дейін қолданылып келеді, мұның өзі Қазақстан Республикасы Конституциясының 4-бабына қ а й ш ы .

Соттың, прокуратура, алдын ала тергеу органдарының қылмыстық, азаматтық істер және әкімшілік құқық бұзушылық жөніндегі істер бойынша заттай дәлелдемелерді, құжаттарды алудың, есепке алудың, сақтаудың, берудің және бірыңғай ережесін белгілеу мақсатында және Қазақстан Республикасы Конституциясының 4-бабына сәйкес бұйырамыз:

1. "Соттың, прокуратура, алдын ала тергеу, анықтау органдарының қылмыстық, азаматтық істер және әкімшілік құқық бұзушылық жөніндегі істер бойынша заттай дәлелдемелерді, құжаттарды алу, есепке алу, сақтау, беру және жою тәртібі туралы" Нұсқаулық бекітілсін.

2. КСРО Бас прокуратурасы, КСРО Әділет министрі, КСРО ішкі істер министрі, КСРО Жоғарғы Сотының Төрағасы, КСРО ҰҚК Төрағасының бірінші орынбасары 1989 жылдың 18 қазанында бекіткен "Алдын ала тергеу, анықтау органдарының және соттардың қылмыстық істер бойынша заттай дәлелдемелерді, құндылықтарды және өзге де мүлікті алу, есепке алу, сақтау, беру және жою тәртібі туралы" Нұсқаулық күшін жойды деп танылсын.

3. Тергеу және анықтау мәселелерін қадағалайтын Департаменттердің, басқармалардың, қызметтердің басшылары Нұсқаулықтың керекті мөлшеріндегі данасын шығаруды, оқып-үйренуді және мүлтіксіз атқаруды ұйымдастыратын болсын.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Вице-Министрлерге және Республика құқық қорғау органдары басшыларының соттардың қызметін, тергеу мен анықтауды ұйымдастыруды қадағалайтын орынбасарларына жүктелсін.

5. Осы Нұсқаулық мемлекеттік тіркеуге алынған сәттен бастап күшіне енеді.

**Соттардың, прокуратура, алдын-ала тергеу, анықтау сот сараптамасы органдарының қылмыстық, азаматтық істер жөніндегі және әкімшілік құқық бұзушылық істері туралы құжаттарды, заттай дәлелдемелерді алу, есепке алу, сақтау, беру және жою тәртібі туралы
Нұсқаулық**

1. Жалпы ережелер

1. Осы Нұсқаулық соттардың, прокуратура, алдын-ала тергеу, анықтау, сот сараптамасы органдарының заттай дәлелдемелерді алудың, есепке алудың, сақтаудың, берудің және жоюдың бірегей тәртібін белгілейді.

2. Осы Нұсқаулықта пайдаланылатын негізгі түсініктер:

Қылмыстық және әкімшілік құқық бұзушылық істері бойынша заттай дәлелдемелер ретінде (бұдан әрі - "істер") егер олар қылмыс қаруы болды деп ойлауға негіз болса немесе өзінде қылмыстың ізі сақталып қалса, немесе қылмыстық әрекеттің негізі болса, сондай-ақ ақша мен өзге де бағалы заттар, қылмысты анықтауға, істің іс жүзіндегі мән-жайын белгілеуге, кінәлілерді табуға немесе айыпты жоққа шығаруға немесе жауаптылықты жеңілдетуге құрал болып табылатын, заңды жолмен алынған заттар
т а н ы л а д ы .

Азаматтық істер бойынша заттай дәлелдемелер ретінде, егер олар өзінің сыртқы сипатымен, қасиеттерімен немесе өзге де белгілерімен іс үшін маңызы бар мән-жайларды анықтау құралы болып қызмет ете алады деп тануға негізі бар заттар
т а н ы л а д ы .

Құжаттар, егер оларда ұйымдар, лауазымды адамдар баяндаған және куәландырған мәліметтер және іс үшін маңызы бар болса, дәлелдемелер болып танылады. Құжаттарға заңда көрсетілген тәртіппен алынған, талап етілген немесе табыс етілген тергеуге дейінгі тексерулердің материалдары (түсініктемелер және басқа да көрсетулер,

түгендеулер, тексерулер актілері, анықтамалар), сондай-ақ компьютерлік ақпаратты қамтитын материалдар, фото және кинотүсірілімдер, дыбыс және бейнежазбалар жатады.

3. Затты, құжатты заттай дәлелдеме ретінде тану және оны іске қатыстыру туралы анықтау органының қызметкері, тергеуші, прокурор, сот қаулы, ұйғарым шығарады. Осы актіде заттай дәлелдемені істе қалдыру немесе иесіне немесе өзге тұлғаларға, немесе ұйымдарға сақтауға қалдыру мәселесі шешілуі тиіс.

4. Сот істері және әкімшілік құқық бұзушылық істері бойынша сот ісін жүргізу барысында сот, прокурор, тергеуші, анықтау органының қызметкері заңды негіз болған жағдайда :

1) заттай дәлелдемелерді ;

2) пайдалануда тыйым салынған заттар мен құжаттарды (иесінің оны сатып алуына, пайдалануына және сақтауына рұқсаты жоқ болған кезде); еркін айналымнан алынып тасталған заттарға тізбесі Қазақстан Республикасының заңдарымен белгіленіп, ерекше рұқсаттар бойынша сатып алынатын заттар және дайындалуына, сатып алуға, сақтауға, сатуға және таратуға заңмен тыйым салынған басқа объектілер жатады;

3) қамауға алынған айыпталушылардың (сотталушылардың) және сезіктілердің жеке басын куәландыратын құжаттарын, құжаттармен қоса наградаларын алуға міндетті.

5. Ордендерді, медальдарды және оларға қоса берілетін құжаттарды алу:

1) ауыр қылмыс жасады деп айыпталатын (сезікті) адамға тиесілігі анықталған;

2) тиесілігі мен тағып жүру құқығы анықталмаған наградалар мен оларға қоса берілетін құжаттар табылған ;

3) айыпталушыны (сезіктіні) тұтқындау кезінде олардың сақталуын қамтамасыз ету мүмкін болмаған жағдайларда жүргізіледі.

6. Үкім шығару немесе істі қысқарту кезінде заттай дәлелдемелер туралы мәселе шешілуі тиіс , бұл ретте :

1) қылмыс қаруы тәркіленуге жатады немесе оны белгілі бір адам тиісті мекемелерге береді немесе жойылады ;

2) ұстауға тыйым салынған заттар тиісті мекемелерге беруге жатады немесе жойылады ;

3) құндылығы жоқ және пайдалануға келмейтін заттар жойылуға жатады, ал мүдделі адамдар немесе мекемелер сұрау салған жағдайда оларға берілуі мүмкін;

4) қылмыстық жолмен жиналған ақша мен өзге де құндылықтар соттың үкімі бойынша мемлекет кірісіне алынады, қалған заттар заңды иелеріне беріледі, ал соңғылары анықталмаған кезде мемлекеттің меншігіне көшеді;

5) заттай дәлелдемелер болып табылатын құжаттар істің бүкіл сақталу мерзімінің ішінде онымен бірге қалады не заңда көрсетілген тәртіппен мүдделі ұйымдарға немесе азаматтарға беріледі.

2. Заттай дәлелдемелерді алу, қарау

7. Азаматтық және қылмыстық іс жүргізу заңдарында көзделген іс жүргізу іс-әрекеттерінің хаттамасында заттай дәлелдемелерді алу фактісі көрсетіледі. Сот, прокурор, тергеуші, анықтау қызметкері істің анығына жету үшін маңызы бар заттың атауын, оның уақытын, орнын және табу, сатып алу, сақтаудың тағы басқа мән-жайларын бейнелейтін заттай дәлелдемені ұсынушы адамнан жауап алуға міндетті. Іс жүзіндегі деректер олар іс жүргізу іс-әрекеттерінің хаттамаларында көрсетілгеннен кейін ғана дәлелдеме ретінде пайдаланыла алады. Анықтау және алдын ала тергеу барысында хаттамаларды жүргізу жауапкершілігі тиісінше анықтаушы мен тергеушіге, ал сотта - төрағалық етуші мен сот мәжілісінің хатшысына жүктеледі.

8. Заттай дәлелдемелермен жұмыс істеу белгілі бір дағдылардың болуын, олардың сапалық сипаттамаларын, жеке белгілерін дәл белгілеуді және құнын анықтауды талап ететіндіктен заттай дәлелдемелерді алу үшін тиісті мамандар шақырылады. Қажет жағдайларда заттай дәлелдемелерді табу және алу дыбысты жазбамен, бейнежазбамен, фото-кино суреттермен және басқа ғылыми-техникалық құралдармен бекітіледі.

9. Іс жүргізу әрекеттерінің хаттамасында барлық алынатын заттар мен құжаттар, сонымен қатар хатталатын мүлік жазылады. Заттар мен құжаттардың ауқымды мөлшері алынатын кезде хаттамаға қоса берілетін және оның ажырамас бөлігі болып табылатын арнайы тізімдеме міндетті түрде жасалады. Хаттамада және оған қоса берілетін тізімдемеде әрбір алынатын объектінің анық атауы, саны, салмағы, сериясы, нөмірі және басқа айыру белгілері, олардың табылу орны мен уақыты көрсетіледі.

Істің жағдайына қарай сот, прокурор, тергеуші, анықтау органының қызметкерлері егер объектіні бүтіндей алу мүмкіндігі болмаса, қылмыстық, азаматтық іске, әкімшілік құқық бұзушылық материалдарына қатысты іздері бар (микро-іздер) объектінің бір бөлігін алуға құқылы. Сонымен олар жәбірленушілер мен өзге адамдарға тиесілі заттардың бүлінуіне жол бермеуге, ал шарасыз бүліну жағдайында азаматтарға келтірілген зиянды азаматтық іс жүргізу тәртібімен өтеуге шаралар қолдануға міндетті.

10. Барлық алынатын заттай дәлелдемелер куәгерлердің қатысуымен алынады және қатысқан басқа адамдарға көрсетіледі, қажет болған жағдайда олардың бүліну мүмкіндігіне жол бермейтін және олардағы іздердің (микро-іздердің) сақталуын қамтамасыз ететін орамға салынады, таңбалармен және куәландыру жазбаларымен және заты алынған адамның, куәгерлердің, тергеушінің, анықтау органы қызметкерінің, прокурор мен судьяның қолдары қойылады және тиісті органның мөрімен бекітіледі.

Егер алынатын заттай дәлелдемелердің ауқымдылығына байланысты оларға тізімдеме жүргізу мүмкін болмаса, олар орамға салынып, куәландыру жазбаларымен және жоғарыда аталған адамдардың қолдары бар таңбалармен қамтамасыз етіледі. Мұндай жағдайларда алынған заттай дәлелдемелерге хаттама жасау қылмыстық іс

жүргізу және азаматтық іс жүргізу заңдары сақтала отырып іс жүргізу әрекетінің орны
б о й ы н ш а ж ү р г і з і л е д і .

Іс жүргізу әрекетінің хаттамасы және заттай дәлелдемелердің тізімдемесі екі данада жасалады және Қазақстан Республикасы қылмыстық іс жүргізу және азаматтық іс жүргізу заңдарының нормалық талаптарына сай болуы тиіс, алуды жүргізген адам, куәгерлер және мұнда қатысқан адамдар, оның ішінде заты алынған адам, ал ол болмаған жағдайда - оның отбасының жасы толған мүшесі не ПИК, селолық немесе поселкелік әкімшілік, тиісті ұйым әкімшілігінің өкілі қол қояды.

Хаттама мен тізімдеме көшірмелері заттай дәлелдемелер алынған адамға, ал ол болмағанда - оның отбасының жасы толған мүшелеріне не жоғарыда аталған өкілдерге беріледі.

11. Алынған заттай дәлелдемелер қажет жағдайларда маманның қатысуымен қаралуға, қарау хаттамасында толық сипатталуға тиіс, онда заттардың сандық және сапалық сипаттамалары, объектіні оған ұқсастардың арасынан ажыратуға мүмкіндік беретін және оның дәлелдемелік маңызы және басқа да белгілері көрсетіледі.

Бағалы металды (алтын, күміс, платина және платиналық топтың металдары), асыл тастар мен інжуді анықтау маманның пікірі немесе сарапшының қорытындысы ескеріле отырып жүргізіледі. Өзге жағдайларда қарау хаттамасында металл мен тастардың тек түсі ғана, сондай-ақ олардың жеке белгілері көрсетіледі.

Заттай дәлелдемелер қараудан кейін анықтау органы қызметкерінің, тергеушінің, прокурордың арнайы қаулысымен, сот ұйғарымымен іске қосылады.

3. Заттай дәлелдемелерді, құжаттарды және өзге мүлікті сақтау

12. Заттай дәлелдемелер қылмыстық, азаматтық және әкімшілік процесті жүргізуші органның қаулысымен не ұйғарымымен іске қосылады және үкімнің, шешімнің, ұйғарымның немесе істі қысқарту туралы қаулының заңды күшіне енуіне дейін сонда болады. Заттай дәлелдемелерді қарау және сақтау тәртібі қылмыстық іс жүргізу, азаматтық іс жүргізу заңдарымен және қолданылып жүрген басқа да нормативтік құқықтық актілермен анықталады.

13. Заттай дәлелдемелерді сақтау кезінде олардағы істер мен материалдар бойынша маңызы бар белгілер мен қасиеттердің сақталуын қамтамасыз етіп, сондай-ақ қатар заттай дәлелдемелерді жәбірленушіге, оның туысқандарына, тараптарға, не өзге адамдарға, сондай-ақ белгіленген заң тәртібімен ұйымдарға сақтауға беру мүмкіндігі болмаған жағдайда олардың өзін сақтау жөнінде шаралар қабылданады.

14. Егер заттар өзінің ебедейсіздігіне немесе өзге себептерге байланысты іспен қоса сақталынбайтын болса, онда сурет немесе бейнетүсірілім құралдарымен бейнеленуі тиіс, мүмкіндігіне қарай анықтау, тергеу, прокуратура, сот органының қызметкері

көрсеткен орында қатталып сақталуы тиіс. Іске заттай дәлелдемелердің үлгісі қосылады, оның тұрған орны туралы тиісті анықтама болуы тиіс.

15. Тез бұзылатын заттай дәлелдемелерді иесіне қайтару мүмкін болмаған жағдайда олар сол мақсатында пайдалану не сату үшін алынған соманы қылмыстық, азаматтық, әкімшілік процесті жүргізуші органның депозитіне салу үшін тиісті органдарға өткізіледі. Негіздемелер болған кезде олар иесіне сондай сапамен сол зат күйінде өтеледі немесе соңғысына олардың құны төленеді.

16. Соттарда, прокуратура, әділет, ішкі істер органдарында, ұлттық қауіпсіздік комитетінде, салық комитетінде және басқа өкілетті мемлекеттік органдарда заттай дәлелдемелерді сақтау үшін сөрелері, темірмен қапталған есіктері, темір торланған терезелері, қорғау және өртке қарсы сигнализациясы бар арнайы ғимарат жабдықталады. Мұндай ғимарат болмаған кезде арнайы қойма (жеткілікті көлемдегі металл шкаф ж.т.б.) бөлінеді. Іске қосылған заттай дәлелдемелердің сақталуы үшін жауапкершілік анықтауды, тергеуді жүргізетін тұлғаға, ал сотта-судьяға немесе сот төрағасына жүктеледі.

17. Судьяның қаулысымен, ұйғарымымен әділет, прокуратура, салық полициясы, ПМ, ҰҚК органдары бірінші басшыларының арнайы бұйрығымен тағайындалған сол мекеменің, қылмыстық істерді тергеуге қатысы жоқ қызметкері қылмыстық істерге байланысты және одан бөлек сақталатын заттай дәлелдемелердің сақталуы үшін жауапты болып табылады. Тергеушінің, анықтаушы органның қаулысы, соттың ұйғарымы заттай дәлелдемелерді сақтауға орналастыру үшін негіздеме болып т а б ы л а д ы .

Заттай дәлелдемелер сақталатын бөлмеге тек оның сақталуы үшін жауапты тұлғаның қатысуымен ғана кіруге мүмкін болады. Ол (немесе оны алмастыратын қызметкер) жоқ болған жағдайда ғимаратқа тек комиссиялы (кемінде үш адам) түрде ҰҚК, ПМ анықтау органдары, тергеу бөлімшелері бастықтарының, прокурордың, сот төрағасының, судьяның қатысуымен ғана кіруге рұқсат етіледі. Оларда сол ғимараттың дубликаты (екіншісі) болуға тиіс. Мұндай жағдайларда үш дана акт жасалады, онда ғимараттан (қоймадан) қандай объектілердің және неге байланысты алынғаны немесе оған салынғаны көрсетіледі. Актінің бірінші данасы заттай дәлелдемелерді сақтау үшін жауапты тұлғаға заттай дәлелдемелердің есеп кітабына тиісті мәліметтерді түсіру үшін беріледі, екіншісі-кеңсеге, үшіншісі-іске беріледі.

18. Анықтау, алдын ала тергеу барысында сақтауға алынған қопарылғыш құрылғыларды, ататын мылтықтарды, қару-жарақтарды, қопарылғыш заттарды, радиоактивті материалдар, есірткілік құралдарды, психотроптық, тез әсер ететін және улы заттарды сақтау тиісті сот сараптамасы мекемесін де тексерілгеннен кейін тек ПМ, ҰҚК шаруашылық бөлімшелерінде, әскери бөлімдердің немесе тиісті мемлекеттік кәсіпорындардың арнайы жабдықталған ғимараттарда жүргізіледі.

Сот сараптамасын жүргізу барысында есірткілік құралдарды, психотроп заттарды,

прекурсорларды, улы заттарды сақтау Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде жүзеге асырылады.

Атылатын қаруларды қолдануға байланысты жасалған қылмыстар туралы барлық істер бойынша анықтау, тергеу органдары, соттар тиісті алу, қадағалау және зерттеу жұмыстары жүргізілгеннен кейін оқтарды, гильзалар мен патрондарды және басқа қарулық іздері бар оқ-дәрілерді оқ үлгілері сақталатын орынға, Әділет министрлігінің сот сараптама мекемесіне жіберуге міндетті.

Кесінді мылтық оқ гильза үлгілері сақталатын орын бойынша тексерумен бір мезгілде ол Қазақстан Республикасының Бас Прокуратурасы мен ІІМ Бас оперативтік-криминалистік басқармасында жоғалтылған және анықталған қарулардың жедел есебі бойынша тексеріледі.

Кімге жататыны анықталмаған және іздестірілуі тиісті жедел-іздестіру және криминалистік есептер бойынша жүзеге асырылуы мүмкін объектілер мен құжаттарды анықтау және алу кезінде шұғыл түрде аталған объектілерді осы есептер бойынша тексеру шаралары қабылданады.

19. Алынған наградалар және олардың құжаттары алынғаннан кейін бір тәуліктен кешіктірілмей сақтауға беріледі немесе олардың зерттелуі, іс жүргізу әрекеті хаттамаларының көшірмелері қажет болғаннан басқа жағдайларда анықтауды, тергеуді, сот ісін жүргізетін органның бухгалтериясының кассасына арнайы байланыс арқылы жөнелтіледі. Кейін іске қосылатын екінші даналарына кассир наградаларды және олардың құжаттарын алғандығы туралы қол қояды. Айыптау қорытындысына анықтамада айыпталушының наградалары мен олардың құжаттарын алу және олардың сақталу орны туралы мәліметтер көрсетіледі. Егер алынған наградалар, оларға құжаттар заттай дәлелдемелер болып табылса, немесе оларға қатысты сараптама тағайындалса, қажетті іс жүргізу және басқа әрекеттер жасау үшін олар тергеу, анықтау, сот органдарында сақталуы мүмкін.

20. Заттай дәлелдемелер болып танылған машиналарды, мотоциклдерді және көлік (оның ішінде суда жүзетін және ұшатын аппараттар) құралдарын, сондай-ақ тыйым салынған көлік құралдарын сақтау (егер олардың иесіне, оның туыстарына немесе басқа тұлғаларға, сондай-ақ басқа ұйымдарға сақтауға беруге мүмкін болмаса) ҰҚК, Салық, Кеден комитеттері, ішкі істер органдарының тиісті анықтау, тергеу немесе сот істерін жүргізу барысында анықтаушының, тергеушінің, прокурордың, соттың жазбаша тапсырысы бойынша жүргізіледі, олардың басшылары бұл жөнінде іске қосылатын сақтау қолхатын береді, онда қабылданған көлік құралы үшін кімнің жауапты болып табылатыны көрсетіледі.

Жол полициясы қызметкерінің немесе маманның мүмкіндігіне қарай оның иесінің қатысуымен көлік құралын алу, сондай-ақ беру кезінде осы құралдың техникалық жағдайы туралы акт жасалады.

21. Радиотарату қондырғыларын заңсыз дайындауға және пайдалануға байланысты қылмыстық істер мен материалдарды тергеу кезінде бүкіл пайдаланылған аппаратура, бөлшектер мен жиынтықтаушы бұйымдар алынады, олардың сақталуын істі жүргізетін орган қамтамасыз етеді.

22. Анықтау, тергеу, сот істерін жүргізу барысында алынған есірткілік заттар істі тоқтату жөнінде қаулы, ұйғарым шығарылғанға немесе сот үкімі заңды күшіне енгенге дейін, қылмыстық іс қозғаудан бас тарту туралы қаулы шығарылғанға дейінгі тексеріске тең келетін кезеңде тергеуді жүргізетін органның заттай дәлелдемелерді сақтау ғимаратында (қоймасында) немесе тұрмыстық және өндірістік аймақтан тыс түзету мекемесінің оперативті бөліміндегі металл жәшікте (сейфте) қатталған күйінде с а қ т а л а д ы .

Затты есірткілік, психотроптық, улы заттарға немесе прекурсорларға жатқызу үшін сот сараптамасы жүргізіледі. Сот сараптамасын жүргізу басталған сәттен есірткілік құралдарды, психотроптық заттарды, прекурсорларды, улы заттарды сақтау жоғарыда аталған талаптар ескеріле отырып Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің сот сараптамасы органдарында жүргізіледі.

23. Соттың үкімі, ұйғарымы, тергеушінің, анықтау органының істі тоқтату немесе істі қозғаудан бас тарту жөніндегі қаулысы есірткілік құралдарды, психотроптық заттарды, прекурсорларды, улы заттарды мемлекетке тапсыру немесе жою үшін негіз болып табылады.

24. Тұтқынға алынғандардың төлқұжаттары, жеке куәліктері, әскери билеттері (тууы туралы куәліктері, кәмелетке толмағандардың тіркеу куәліктері) қылмыстық іс қағаздарына қосылады және іске тігілген және парақтары нөмірленген, қатталған жеке п а к е т т е с а қ т а л а д ы .

Қызметтік куәліктер алынған жағдайда құжат оларды берген органға куәлігі алынған тұлғаның тұтқындалғаны туралы хабарламамен бірге жіберіледі.

Егер іс үшін мәні бар болса басқа жеке құжаттар айыпталушыларға немесе олардың келісімімен олардың туыстарына қайтарылады.

25. Азаматтардан тергеу-сот органдары алған және сот үкімі негізінде тәркілеуге жататын асыл металдардан (осы бұйымдардың сынықтарынан), асыл тастар мен інжу-маржаннан жасалған бұйымдар, сондай-ақ асыл тастар, қолөнер зергерлік бұйымдары, асыл металдардан жасалған тиындар мен шетелдік валюталар заттай дәлелдемелердің есеп журналында тіркеледі. Егер олар заттай дәлелдемелер болып табылған жағдайда онда үш күннен кешіктірілмей арнайы жабдықталған ғимараттарда буылып-түйілген және қатталған күйінде жоғарыда аталған журнал бойынша реттілік нөмірі беріліп, сақтау үшін материалдық-жауапты адамға тапсыруға жатады немесе Қазақстан Республикасының мамандандырылған мекемесіне тізбемен бірге уақытша сақтауға тапсырылады. Ілеспе хатта жолданатын игіліктердің заттай дәлелдемелер болып табылатыны және оны сақтауға жөнелткен органның айрықша нұсқауына дейін

сақтауға тиіс екендігі айтылуға тиіс. Басқа жағдайларда олар банкке сақтауға беріледі.

Құймалар, ұнтақтар, кесектер, сынықтар, жартылай фабрикаттар түріндегі айналымнан алынған қымбат металдар (алтын, күміс, платина және платина тобындағы басқа металдар), өндірістік немесе лабораториялық мақсаттағы бұйымдар, сондай-ақ тергеу-сот және анықтау органдары азаматтардан алған алмаз бен өзге де табиғи асыл тастар тиісінше зерттеулерден кейін егер заттай дәлелдемелер болып табылмаса және арнайы зерттеуге жатпайтын болса Республикалық бюджет кірісіне алу үшін Мемлекеттік игіліктер қоймасына тапсырылады.

26. Қазақстан Республикасының ұлттық валютадағы ақша сомалары, жинақ және чек кітапшалары, чектер, сақтау куәліктері, ақшалай-заттай лотерея билеттері, басқа да бағалы қағаздар үкім заңды күшіне енгенге дейін мына тәртіпте сақталады:

- ұлттық валютадағы ақша сомалары оларды алған органның депозиттік шотына, немесе мамандандырылған банктердің жергілікті мекемелеріне сақтауға тапсырылады, егер оларда қылмыстың іздері сақталған жағдайда міндетті түрде нөмірлері мен сериялары бойынша банкноттар тізбесі екі данадан жасалады - біріншісі валютамен бірге тапсырылады, екіншісі іске қосылады;

- сақталуы қамтамасыз етілген жағдайда басқа бағалы қағаздар оларды алған органда сақталады немесе таяудағы банк мекемесіне өткізіледі.

Бағалы қағаздарды алумен бір мезгілде сот-тергеу органдары мүліктің пайдаланылуына тыйым салу туралы қаулыларды тиісті банктерге жібереді (егер күдік тудырған адамды тұтқынға алғызған баптың санкциясы осыны көздейтін болса).

Заттай дәлелдемелер болып табылмайтын ақшаны алғаннан және тергелетін қылмыстық іс үшін олардың маңыздылығын анықтау жөнінде олармен қажетті тергеу әрекеттерін жүргізгеннен кейін анықтау органдарының қызметкерлері 3 күндік мерзімде оларды тергеуді немесе анықтауды жүргізетін органның қаржы-шаруашылық бөлімшесінің кассасына тапсырады. Оның орнына кассир тергеушіге немесе анықтау қызметкеріне нөмірін көрсетіп кіріс органының түбіртегін береді.

Қабылданған ақшаны кассир келесі күннен кешіктірмей мамандандырылған банктің жергілікті мекемесіне тапсырады.

27. Заттай дәлелдемелер ретінде іске қосылған құжаттар, хаттар мен басқа да жазбалар таза қағаз парақтарының арасына салынған конверттерде сақталуға тиіс. Оларға қандай болсын белгілер, жазулар түсіруге және оларды бүктеуге тыйым салынады. Конверттер қатталады, істерге тігіледі және оның жеке парағы бойынша нөмірленеді. Іске қосылатын хаттар мен құжаттар саны көп болған кезде олар іске қосылатын жеке пакетке салынады. Конвертте онда салынған құжаттар тізбесі бар жазба болуға тиіс.

28. Құпиялық сипаттағы мәліметтері бар, бірақ заттай дәлелдемелер болып табылмайтын алынған құжаттар, сызулар, фототүсірілімдер арнайы бөлімдер арқылы

қатыстылығы бойынша ұйымдар мен мекемелердегі құпия құжаттармен айналысатын бөлімдерге жіберіледі.

29. Заттай дәлелдемелер ретінде кейін бүлінуіне, зерттеу және пайдалану мүмкіндігінен айыруға әкеліп соқтыратын болғандықтан заттай дәлелдемелерді және басқа объектілерді дымқыл және т.с.с. жағдайларда сақтауға тыйым салынады. Қажет болған кезде алынған объектілерді оларды одан әрі сақтауға мүмкіндік беретіндей жағдайға келтіру жөнінде шаралар қолдануға тиіс.

30. Биологиялық тектегі объектілер, соның ішінде микроскопиялық немесе химиялық зерттеуге жататын, тез бүлінуге ұшырайтын объектілер герметикалық (тығыз) жабылған ыдыстарға салынуға тиіс. Мұндай объектілерді (соның ішінде мәйіттің одан әрі зерттеуді қажет ететін бөлшектерін) буып-түюді сот-сараптама мекемелерінің қызметкерлері жүзеге асырады.

Сараптама зерттеуі аяқталған кезде биологиялық объектілерді зерттеу арнайы жағдайларды талап етеді, ол сот-медицина мекемесінде оның басшылығымен келісу арқылы жүзеге асырылады.

31. Алынған тез бүлінетін, арнайы сақтау жағдайларын қажет ететін тауарлар және басқа да тауарлар алынғаннан, қадағаланғаннан және сараптама жасалғаннан кейін жедел түрде иесіне қайтарылмайтын болса, тиесілігі бойынша тиісті ұйымдарға сату одан кейін алынған сомаларды азаматтық және әкімшілік істерді жүргізетін орган депозитіне салу үшін беріледі. Азық-түліктер сол күйінде қайтаруға жатпайды.

32. Үй жағдайында, сондай-ақ зауытта дайындалған, тығындалуында бұрмалаушылықтар мен жасандылық белгілері бар ыдыстарда сақталған алынған спирттік ішімдіктер куәгерлердің қатысуымен (тиісті зерттеулерден кейін) жоюға жатады, бұл жайлы акт жасалып, ол іске қосылады.

33. Егер өндірістік тауарлар заттай дәлелдемелер болып табылмаса және иелеріне қайтару мүмкін болмаса, алынған өндірістік тауарлар үкім заңды күшіне енгеннен кейін тәркіленген, иелері жоқ мүліктер және мұрагерлік құқық бойынша мемлекетке ауысқан мүліктер сату үшін осындай тәртіппен жұмыс істейтін сауда кәсіпорындарына беріледі.

34. Тауарларды тиісті мекемеге өткізу туралы үш дана акт жасалады. Тауарларды қабылдаған мекеме оларды сатуды жүргізеді, ал оның құны тергеуді жүргізетін органның депозиттік шотына аударылады. Актінің үшінші данасы тауарларды сатудан түскен сомалардың аталған шотқа түсуін кейіннен бақылау үшін қаржы бөлімшесіне беріледі. Беру актісінің бірінші данасы және олардың толық тізімдемесі қылмыстық іске қосылады.

35. Қылмыстық әрекеттер объектілері болып қызмет еткен және өздерінде қылмыстық іздерін сақтаған азық-түліктер немесе өнеркәсіптік тауарлар толығымен немесе қажетті бөлігінде сараптамалық зерттеуге (сынама, үлгі) беріледі.

36. Заттай дәлелдемелер ретінде тергеу-сот органдарының шешімдері шыққанға дейін алынған жұмыс және үй малы жәбірленушілерге немесе ұйымдарға, олар болмаған кезде тиісті акт жасалып, жергілікті өкімет органына беріледі.

37. Сот шығындарын қысқарту мақсатында алынған ебедейсіз де ауқымды заттай дәлелдемелер (аса ірі мөлшердегі спирттер, құрылыс материалдары, металл сынықтары ж.т.с.) алынғаннан тиісті қараудан, қажетті сараптамалардан, есептемелерден өткізілгеннен кейін анықтау органының қалауы бойынша сату және одан әрі түскен ақшаны қылмыстық іс жүргізіп отырған органның депозиттік шотына есепке түсіру үшін осыған өкілетті кәсіпорындарға, ұйымдарға берілуі мүмкін, ал үлгілердің (сынамалардың) бөліктері заттай дәлелдемелер ретінде қылмыстық (соның ішінде тоқтатыла тұрған) іске қосылады.

38. Айыптау қорытындысына қоса берілетін анықтамада іс бойынша алынған заттардың, құжаттардың немесе басқа мүліктің сақтауға өткізілгендігін растайтын құжаттар тігілген істің тиісті парағына сілтеме жасалып қайда сақталатыны көрсетіледі.

39. Тыйым салынған мүлік нақтылы жағдайларға және істің мүдделеріне қарай сот-тергеу органдарының қалауымен жергілікті атқару органдарына, пәтер иелерінің кооперативтеріне (ПИК), сондай-ақ зиян келтірілген ұйымға, немесе мүліктің иесіне не оның туысына сақтауға беріледі, қабылданған мүліктің сақталуы үшін жауапкершілік түсіндіріледі, бұл жайлы қолхат алынады. Қажет болған жағдайда тыйым салынған мүліктің алынуы мүмкін.

40. Тыйым салынған өнер туындылары мен антиквариат мұражайларға сақтауға
б е р і л у і м ү м к і н .

Нақтылы қылмыстық істерге қатысты заттай дәлелдемелер басқа істер бойынша заттай дәлелдемелерден бөлек сақталады.

41. Ашылмаған қылмыстар туралы тоқтатылған істерге қатысты заттай дәлелдемелер оларды тергеу орындары бойынша, бірақ одан әрі пайдалану мүмкіндігін қамтамасыз ететін буып-түйілген және қатталған түрінде қолданылып жүрген істердегі заттай дәлелдемелерден бөлек сақталады. Осындай объектілері бар әрбір пакет істің нөмірі, оның фабуласы мен қозғау күні, бумадағы объектінің атауы көрсетілген түсіндірме жазбасымен жабдықталады.

Сақтау шарттары осы Нұсқаулықпен айқындалған объектілер санаттарына қолданылатындай болып таңдалады.

42. Сақтаудың арнайы шарттарын қажет ететін тоқтатылған істер бойынша биологиялық объектілер сот сараптамасы мекемелерінің мұрағаттарында болады. Соттың, прокурордың, тергеушінің, анықтау органы қызметкерінің тиісті мекеме басшысына жолданатын хаты мұрағатқа негіз болып табылады.

4. Заттай дәлелдемелердің есебі

43. Заттай дәлелдемелерді және істер бойынша алынған басқа да заттарды, құндылықтарды, сондай-ақ заттай дәлелдемелер болып табылмайтын ақшаларды есепке алу үшін әрбір сотта, ішкі істер органында, ҰҚК, салық полициясында, кеден комитеттерінде белгіленген үлгі (1 және 2-қосымшалар) бойынша кітап жүргізіледі, ол заттай дәлелдемелерді және басқа алынған мүліктерді, құндылықтарды сақтау үшін жауапты тұлғада болады.

Кітаптың әр беті нөмірленеді, кітап бауланады және мөрмен, сондай-ақ бірінші басшының қолымен бекітіледі.

44. Заттай дәлелдемелерді және басқа анықтау, тергеу, соттың іс жүргізу барысында алынған заттай дәлелдемелер болып табылмайтын объектілерді есепке алу кітабына жазбаны оларды алу негіздемесі көрсетілген хаттама негізінде сақтауға жауапты тергеуші немесе анықтау органының қызметкері жүргізеді.

45. Заттай дәлелдемелерді, құндылықтарды және басқа мүліктерді сақтауға жауапты болып табылатын тұлға есеп кітабына тіркеу кезінде қабылданған заттар мен құндылықтардың іске қосылатын қаулыдағы, ұйғарымдағы жазбалармен сәйкес келуін тексереді.

46. Заттай дәлелдемелерді кітапта тіркеу кезінде жазулар хронологиялық тәртіпте жасалады, әр зат жеке жазылады, бірнеше біртектес заттарды алу кезінде олардың саны, келіп түскен күні, атауы (егер заттай дәлелдемелер оралған болса, орамды ашумен және ол жайлы акт жасаумен қатар олардың саны мен атауларына тексерілу жүргізілуі мүмкін) қойылады, егер көптеген атаулар саны алынса тізімдеу жасалады және объектілерді кітапқа жазу тізімдеуге сәйкес жасалады. Сонымен әр затқа реттік нөмір беріледі.

Егер заттай дәлелдемелер қылмыстық және азаматтық немесе әкімшілік құқық бұзушылық істің жанында болса және сақтауға өткізілмесе, есеп жүргізу кітабында заттай дәлелдемелерді ұстап отырған лауазымды адамның тегін көрсетумен бірге ол туралы белгі соғылады.

Заттай дәлелдемелерге, құжаттарға есеп жүргізу кітабынан басқа құқық қорғау органдары басшыларының қалауы бойынша осы объектілерге есеп жүргізудің басқа да нысандары белгіленуі мүмкін (жаршылар, түбіртектер, компьютерлік жүйе және басқалар).

5. Заттай дәлелдемелерді беру

47. Іске қосылған заттай дәлелдемелер тергеу, анықтау аяқталғаннан және сотқа жіберілгеннен кейін ол басқа органға беру кезінде қылмыстық іспен бір мезгілде беріледі. Бұл жайлы әрбір берілетін объектіге қатысты заттай дәлелдемелерге есеп жүргізу кітабына тиісті жазу енгізіледі. Белгіленген тәртіпте заттай дәлелдемелер болып танылмаған заттарды қылмыстық іспен бірге беруге болмайды.

48. Іспен бірге заттай дәлелдемелерді қабылдайтын кеңсе қызметкері, сот хатшысы өз лауазымын, тегін анық көрсете отырып, оларды қабылдағандығы туралы беруші органның есеп жүргізу кітабына қол қояды, қойылған қолды тиісті мекеменің м ө р т а б а н ы м е н к у ә л а н д ы р а д ы .

Барлық заттай дәлелдемелер келіп түскен күні тіркеледі.

Сот арқылы іске қосылған заттай дәлелдемелерді тіркеу ұйғарым шығарылған күні жасалады.

49. Ерекше қоймаларға қойылған, сондай-ақ іспен бірге тұрмаған заттай дәлелдемелер қылмыстық іс жіберілген органда деп есептеледі, кітапта және қылмыстық іс бойынша анықтама қағазда олардың орналасқан жері туралы белгі жасалады.

50. Іс заттай дәлелдермен бірге жіберілетін сот кеңсесінің қызметкері бұл объектілерді қабылдай отырып, орамның және ондағы мөрлердің бүтіндігін (сақталуын) т е к с е р е д і .

Орам немесе мөр бүлінген кезде соттың хатшысы сот төрағасының (судьяның) істі және заттай дәлелдемелерді жеткізген адамдардың, тергеу немесе анықтау органы қызметкерінің қатысуымен орамды ашады және ондағы заттардың барлығын айыптау қорытындысына анықтамадағы заттай дәлелдемелер туралы жазбамен, заттай дәлелдемелерді іске қосу жөніндегі қаулымен және ілеспе жазбамен салыстырады.

51. Егер заттай дәлелдемелердің барлығы айыптау қорытындысы анықтамасындағы және заттай дәлелдемелерді іске қосу туралы қаулыдағы жазуға сәйкес келсе, олар орамға салынады және қатталады. Жүргізілген орамның ашылуы туралы акт жасалады.

Бұзылған орамды немесе мөрді ашу кезінде ондағы дәлелдемелердің нақты сәйкес келмеуі анықталмаған жағдайларда, сәйкес келмеудің себептері анықталғанға дейін іс қ а б ы л д а н б а й д ы .

Анықталған кемшіліктер туралы акт жасалады, оған соттың төрағасы (судья), ПБ, ҰҚК, Салық полициясы Комитетінің бастығы (осы органдардың тергеу бөлімшелерінің бастықтары, кеңсе қызметкері мен істі жеткізген адамның) қол қояды.

Акт көшірмесі істі жолдаған органға жөнелтіледі.

52. Заттарды, нәрселерді, оның ішінде айыпталушылардың киімін, сағаттарын, ақшасын және белгіленген тәртіпте заттай дәлелдемелер болып танылмаған басқа объектілерді соттар қабылдамайды.

53. Заттай дәлелдемелерді сотта тіркеу кезінде оған кітап бойынша реттік нөмір беріледі, онда заттай дәлелдеменің келіп түскен күні, атауы, саны, ол тігілген істің нөмірі, айыпталушының тегі, аты, әкесінің аты көрсетіледі. Одан кейін қылмыстық іс сотта тіркелген нөмір қойылады, сондай-ақ заттай дәлелдеменің нөмірі көрсетіледі.

54. Қылмыстық істер мен заттай дәлелдемелерді басқа сотқа немесе прокуратураға беру кезінде кітапқа берілетін әрбір заттай дәлелдемелерге қатысты тиісті жазу жазылуға тиіс.

55. Қылмыстық істі бір органда бір анықтаушыдан, тергеушіден, соттан басқа анықтаушыға, тергеушіге, сотқа беру кезінде біріншісі іс бойынша алынған барлық заттар мен құндылықтардың түгелдігін тексеруден өткізуге, ал екіншісі қабылдауға, заттай дәлелдемелерге есеп жүргізу кітабында олардың сақталуы үшін жауапты адамның көзінше олардың қабылданғандығы үшін қол қоюға міндетті.

56. Қылмыстық істі тоқтату туралы сот үкімінде, қаулыда немесе ұйғарымда заттай дәлелдемелердің тағдыры туралы мәселе қолданылатын нормативтік құқықтық актілерге сәйкес шешілуге тиіс.

57. Қылмыс құрамының немесе оқиғасының болмауынан қылмыстық істі тоқтату жағдайында иелерінің өтінішімен заттай дәлелдемелер болып табылатын және істі қозғау мен қылмыстық жауапкершілікке тартуға негіз болған құжаттардың (әдеби шығармалар, арыздар, жүгінулер және басқалар, оның ішінде авторлардың дайындағандары) қайтарылуы мүмкін.

58. Істі тоқтату туралы үкім (ұйғарым), қаулы шығарылғаннан кейін заттай дәлелдемелерге есеп жүргізу кітабында шешімнің мазмұны мен шығарылу күні көрсетіліп заттай дәлелдемелер мен өзге мүлікке қатысты осы шешім туралы белгі соғылады.

59. Заттай дәлелдемелерге қатысты шешім үкімнің (ұйғарымның) заңды күшіне енгеннен немесе істі тоқтату туралы ұйғарымға, қаулыға шағымдану мерзімі аяқталғаннан кейін орындалады.

60. Егер заттай дәлелдемелер және өзге мүлік арнайы сақтауда болса, үкімнің, ұйғарымның, қаулының осы объектілердің келешектегі тағдыры туралы жазылған көшірмесі немесе одан үзінді олардың сақталу орны бойынша жіберіледі. Қабылданған шешім заттай дәлелдемелер сақталуда жатқан мекемелердің басшылары үшін міндетті болып табылады.

61. Иесіне қайтарылуға жататын заттай дәлелдемелер мен өзге мүлік қолхат арқылы заттай қайтарылады, қолхат қылмыстық іске тігіледі және оның келесі бетімен нөмірленеді. Мүдделі адамдарға олардан алынған заттар мен құндылықтарды алу мүмкіндігі туралы хабарланады, хабарламаның көшірмесі қылмыстық іске тігіледі. Қолхатты алушы өз төлқұжатының немесе өзге куәландырушы құжаттың мәліметтерін, тұратын жерін көрсетеді. Иесінің өзі келе алмайтын жағдайда оларды оның сенімхаты бойынша басқа адам ала алады, оның қолхаты іске қосылады. Егер кәсіпорын, мекеме, ұйым заттың иесі болып табылса, заттар мен құндылықтар олардың өкілдеріне сенімхат , олардың жеке бастарын куәландыратын құжат болған кезде қолхат арқылы беріледі.

62. Жекелеген жағдайларда тергеу, анықтау органы, сот, егер бұл істі дұрыс шешуге кедергі болмайды деп танылса, алынған заттарды иелеріне іс бойынша шешім қабылданғанға дейін қайтарып бере алады.

63. Оларға қатысты істер тергеу немесе анықтау сатысында іс жүргізумен, сотпен тоқтатылған немесе ісі ақталған адамдарға олардан алынған мүлік пен құндылықтар

хабарлау күнінен бастап алты ай аралығында қайтарылуы тиіс, мүлік пен құндылықтарды заттай қайтару мүмкін болмаған жағдайда олардың құны ақшалай баламамен қайтарылады. Үш жыл мерзім өткеннен кейін мүлік заңда белгіленген тәртіппен мемлекет кірісіне алынады. P020000833

64. Мекемелерде, ұйымдарда және т.б. сақтауда жатқан, сот тәркілеген заттай дәлелдемелерді сату жөніндегі үкімді, қаулыны орындауға дайындау мақсатында оны аумағы бойынша орындату үшін сот орындаушыларына жіберілетін орындау қағазы жазылады, ілеспе хаттың көшірмесі іске тігіледі. Заттай дәлелдемелерге есеп жүргізу журналында орындау қағазының кімге және қашан жіберілгендігі көрсетіледі.

65. Егер сатуға жататын заттай дәлелдемелер шешім шығарған сотта болса, хатшы орындау қағазы мен заттай дәлелдемелерді қолхат алу арқылы сот орындаушысына береді. Соңғының қолхаты іске тігіледі және оның келесі бетімен нөмірленеді. Заттай дәлелдемелерді сот орындаушысына беру туралы жазу журналға енгізіледі.

Кез-келген жағдайда орындалғаннан кейін орындау қағазы сот орындаушысы мен судьяның соққан белгілерімен бірге іске тігіледі, журналда орындалуы туралы белгі қойылады.

66. Сот орындаушысының тәркіленген заттай дәлелдемелерді қаржы бөлімшесіне беру тәркіленген мүлікті сату тәртібін реттейтін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүргізіледі.

67. Үкім, шешім, ұйғарым бойынша тиісті ішкі істер, ҰҚК, әділет органдарына беруге жататын заттай дәлелдемелер ол жаққа шабарманмен немесе почтамен жіберілуі тиіс. Улы, қатты әсер ететін жарылғыш заттарды қаруды және т.с.с. тасымалдау кезінде оларды тасымалдауға белгіленген ережелер сақталуы тиіс. Ілеспе хаттың көшірмесі және мекеменің заттай дәлелдемелерді қабылдауы туралы құжат іске тігіледі.

68. Осы Нұсқаулықта тәркіленген ақша мен құндылықтар бойынша үкім, қаулы заңды күшіне енгеннен кейін олар сақталуда жатқан органға үкімнің көшірмесі немесе одан үзінді және үкімнің заңды күшіне енетін күні көрсетілетін және ақша мен құндылықтарды мемлекет кірісіне аудару туралы нұсқау берілетін ілеспе хат жіберіледі

Ілеспе хаттың көшірмесі мен орындалғандығын куәландыратын құжат іске тігіледі. Орындалуы туралы жауап келіп түскенге дейін іс бақылауда болады, орындалуы кітапта белгіленеді.

69. Бағалы қағаздар олардың нөмірі, сондай-ақ иесінің тегі, аты және әкесінің аты көрсетіліп тіркеледі. Салымдар мен өзге де түрдегі мемлекет кірісіне аударуға жататын қорларды тәркілеу жөнінде үкімді орындау үшін тиісті банктерге сол бойынша жаза аударылуға тиіс істі көрсете отырып, орындау қағаздары жіберіледі, қажет болған жағдайда иесінің тегі, аты және әкесінің аты, бағалы қағаздардың нөмірі көрсетіліп үкімнің немесе шешімнің үзіндісі қоса берілуі мүмкін.

70. Орындау қағазында құжатты берген банк мекемесінің толық атауы мен нөмірі, берілген күні, құжатта жазылған сома міндетті түрде көрсетіледі. Орындалғаннан кейін орындау қағазы сот орындаушысы мен судьяның белгісімен бірге іске тігіледі, кітапта орындалуы туралы белгі жасалады.

71. Құндылықтарды, валютаны, бағалы қағаздар мен тәркілеуге жатпайтын басқа заттарды қайтару туралы заңды күшіне енген сот шешімі (ұйғарымы) болған кезде, олар қабылданған шешім туралы тиісінше хабарланған күнінен бастап иесіне немесе сенім білдірілген адамға қайтарылуы тиіс. Олай болмаған жағдайда олар заңда белгіленген тәртіппен және мерзімде мемлекет кірісіне алынады.

Осымен бір мезгілде тыйым салуды жою туралы көрсете отырып, тиісті мекемеге үкімнің көшірмесі немесе одан үзінді жіберіледі. Мұнда құндылықтарды алу мерзімінде олардың иелерінің қамауда ұсталған уақыты ескерілмейді.

72. Қамауға алу және тінту кезінде алынған наградалар мен құжаттар иесіне қайтарылады, ал егер олар қылмыс жасау заты ретінде тәркіленген немесе олардың тиесілігі анықталмаған жағдайда, олар үкім көшірмесімен бірге ілеспе хатпен Қазақстан Республикасы Президентінің әкімшілігіне жіберіледі, ілеспе хатта іс бойынша наградаларға қатысты белгіленген мәнжайлар көрсетіледі.

73. Қамаудан босатылғанда немесе ісі тоқтатылған жағдайда, ақтау үкімін шығару кезінде иелеріне олардың барлық жеке құжаттары түгелдей қайтарылады.

6. Заттай дәлелдемелерді жою

74. Заттай дәлелдемелерді жою комиссиялы түрде жүргізіледі. Тергеу және анықтау органдарында комиссиялар, іс соның жүргізуінде болған қызметкерді, кеңсе қызметкерін, заттай дәлелдемелерді қоса отырып, кемінде үш адам құрамында құрылады. Сотта судья, сот орындаушысы және сот хатшысы құрамында құрылады.

75. Есірткі құралдарды, психотроптық заттарды, прекурсорларды және қатты әсер ететін құралдарды, суық және ататын қаруды, оқ-дәрілерді жою тергеуші немесе анықтау органы қызметкерінің, әскери ведомство, денсаулық сақтау және басқа арнайы мемлекеттік органдардың өкілінің, заттай дәлелдемені сақтауға жауапты адамның, кеңсе қызметкерінің және сот орындаушысының құрамында құрылады. Жою туралы акт іске қосылады.

75-1. Контрафактілі өнімдерді жоюды әділет органдары қызметкерінің қатысуымен сот орындаушысы термикалық, химиялық, механикалық не өзге әсер ету жолымен жүргізеді. Жою тәсілін денсаулық сақтау және қоршаған ортаны қорғау органдарының келісімімен

сот орындаушысы белгілейді.

Жою туралы акті іске тіркеледі.

Ескаерту. 75-1-тармақпен толықтырылды - Қазақстан Республикасы Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігі (қаржы полициясы)

төрағасының 2007.09.28. N 138, Қазақстан Республикасы Бас прокурорының 2007.10.02 . N 41, Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитеті төрағасының 2007.10.12. N 179, Қазақстан Республикасы Жоғарғы соты жанындағы Сот әкімшілігі жөніндегі комитеті төрағасының 2007.09.25. N 548-П, Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2007.09.27. N 390, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2007.10.09. N 344, Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2007.10.08. N 278 бірлескен бұйрығымен.

76. Егер иесіне беруге немесе жоюға жататын заттай дәлелдеме ҰҚК, ПМ органдарында, салық полициясында, кеден комитетінде болса, сот осы органдарға үкімнің көшірмесін немесе үзіндісін жібереді. Ілеспе хатта оның заңды күшіне енетін күні көрсетіледі және орындалуы туралы сотқа хабарлау ұсынылады.

Егер құқық қорғау органдарының қызметкерлеріне сатылатын тауарлар мен азық-түліктер қылмыстық іске байланысты алынғандығы алдын ала белгілі болса, оларға заттай дәлелдемелерді және басқа алынған заттар мен құндылықтарды, оның ішінде өндірістік тауарлар мен азық-түліктерді сатуға қатысуға, сондай-ақ сатуды жүргізетін сауда-саттық ұйымдар арқылы сатып алуға үзілді-кесілді тыйым салынады.

77. Іс бойынша іс жүргізуді уақытша тоқтату туралы қаулы (ұйғарым) шығару кезінде, онда заттай дәлелдемелерді, құндылықтарды және осы іс бойынша алынған мүлікті сақтау орны белгіленеді. Тәркіленуі ықтимал мақсаттағы тыйым салынған мүлік сараптамалық бағалаудан кейін сауда-саттық ұйымдар арқылы сатылуы мүмкін, сатудан түскен сома мұндай жағдайларда бұл іс өзінде жүргізуде жатқан органның депозиттік есебіне енгізіледі.

7. Қылмыстық істер бойынша алынған заттай дәлелдемелерге, құндылықтарға және өзге мүлікке есеп жүргізуді және олардың жай-күйін бақылау

78. Істі сотқа жіберу, іс бойынша іс жүргізуді тоқтату, басқа тергеу не анықтау органына, басқа сотқа жіберу кезінде прокурор, тергеу бөлімшесінің, анықтау органының бастығы, соттың (сот алқасының) төрағасы заттай дәлелдемелердің, іс бойынша алынған заттар мен құндылықтардың орналасу орны көрсетілген құжаттардың істе болуын тексеруге, оларды заттай дәлелдемелерге есеп жүргізу кітабындағы жазулармен салыстыруға міндетті.

79. Жоғарыда аталған лауазымды адамдар жылына кемінде бір рет заттай дәлелдемелердің жай-күйін және сақталу жағдайларын, оларды осы Нұсқаулыққа сәйкес қабылдау, есепке алу, беру бойынша құжаттардың жүргізілу дұрыстығын т е к с е р у г е м і н д е т т і .

Тексеру нәтижелері туралы жоғары тұрған басшылыққа жіберілетін акт жасалуға тиіс.

80. Заттай дәлелдемелерге есеп жүргізуге, оларды сақтауға жауапты қызметкерді жұмыстан ауыстыру, шығару кезінде бірінші басшылар олардың нақты болуын, олардың алынуы көрініс тапқан құжаттардағы жазуларға сәйкестігін тексеру бойынша комиссия тағайындайды. Тексеру нәтижелері жаңа жауапты адамға қабылдау-тапсыру актісімен ресімделеді.

81. Өзінің құрылымдық бөлімшелерінде ревизиялар мен жоспарлы тексерулер жүргізу кезінде міндетті түрде заттай дәлелдемелерге есеп жүргізу мен оларды сақтаудың жай-күйі тексеріледі, олардың нәтижелері анықтамалар мен актілерде жазылады. Тоқтатыла тұрған қылмыстық істер бойынша заттай дәлелдемелерді сақтаудың жай-күйі ерекше белгіленеді.

82. Алынған заттай дәлелдемелер, құндылықтар мен өзге де мүлік бүлінген, жоғалтылған жағдайларда, келтірілген зиян азаматтық тәртіппен өтеуге жатады.

Жауапты адамдардың заттай дәлелдемелерді, құндылықтарды және өзге мүліктерді беруде олардың жоғалтылуына, бүлінуіне әкеп соққан тиісінше есеп жүргізу мен сақтау жағдайларын қамтамасыз етпеуі, оларды заңмен көзделген жауапкершілікке тарту үшін негіз болып табылады.

Заттай дәлелдемелерді қызметтік және басқа мақсаттарға пайдалануға тыйым салынады.

№ 1-қосымша

Анықтау, тергеу және сот органдарымен заттай дәлелдемелерді, құжаттарды есепке алу

Кітабы

NN заттай са- іс N жауап. сақтау, заттай құжаттар заттай күні-									
р/н дәлел- ны айып- ты тұл байқау дәлел- орындау дәлел- нің									
деме- талу- ғаның үшін демеге үшін деме- көрсө									
нің шы- Т.А.Ә. кімге қатыс- кімге лер тілуі									
атауы ның, көрсө- және ты берілді, орын- мен									
сот- тілуі- қашан соттың жолданды дау орын-									
талу- мен берілді шешімі үшін дал-									
шының нақты. және шешім- кімге ғаны									
құқық лы сақ қашан ді шы- және тура-									
бұзу- тау қайта- ғару қашан лы									
шының орыны рылды күні беріл- белгі									
Т.А. ді									
Ә.									
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10									

		д	ы						т	егі	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		

таблицаның жалғасы:

N N		а л ы н ғ . е с к е р т у								
р / н	а н	з а т								
		т а р м е н								
		қ ұ ж а т -								
		т а р								
		қ а й т а -								
		р ы л -								
		ғ а н ,								
		б е р і л -								
		г е н								
		т ұ л ғ а -								
		н ы ң								
		Т . А . Ә .								
		о н ы ң								
		т ө л қ ұ -								
		ж а т ы -								
		н ы ң								
		н ө м і р і								
		ж ә н е								
		қ о л ы								

1		1 1		1 2						
